

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
N-4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 56 88 11
E: postmottak@fmro.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Dalen Sandtak & Transport AS - Kontrollrapport

Rapport nr.: 2011.146.I.FMRO

Type kontroll: Inspeksjon

Informasjon om virksomheten:

Navn på virksomhet: Dalen Sandtak & Transport AS	Organisasjonsnr (bedrift): 976 482 565
Postadresse: Postboks 49, 4126 Jørpeland	Besøksadresse: Dalavegen 498, 4100 Jørpeland
Utslippstillatelse: Nei	Bransjenr. (NACE-kode): 08.120 – Utvinning fra grus- og sandtak, utvinning av leire og kaolin
Risikoklasse: Ikke fastsatt	Kommune/kommunenr.: Strand/1130
Kontrolldato: 01.11.11	Tidsrom for forrige kontroll: Ikke kontrollert

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Tor Harald Dalen (daglig leder) Tom Dalen	Fra Fylkesmannen: Johan Tore Rødland (Kontrollør) Margareta Skog (Deltaker)
---	---

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.

Hovedtema for kontrollen var:

- Tiltak mot støy
- Utslipp av støv
- Håndtering av farlig avfall
- Andre krav som følger av forurensningsforskriften kap.30

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 2 avvik under kontrollen:

Avvik 1: Virksomheten mangler internkontrollsystem for ytre miljø.

Avvik 2: Virksomhetens rutine for håndtering av farlig avfall er mangelfull.

I tillegg har Fylkesmannen følgende anmerkninger:

Anmerkning 1: Oppbevaring av kjemikalier i nytt steinbrudd medfører risiko for grunnforurensning.

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen ber Dalen Sandtak & Transport AS **innen 1. mars 2012** om å redegjøre for sin oppfølging av avvikene som ble gitt etter kontrollen.

Vi ber Dalen Sandtak & Transport AS innen samme dato å redegjøre for sin oppfølging av anmerkningen.

Rapport godkjent :

Marit Sundsvik Bendixen
ass.fylkesmiljøvernsjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Bakgrunn

Fylkesmannen er tilsynsmyndighet for pukkverk, jf. forurensningsloven § 81. På bakgrunn av klager på støy og støv fra flere pukkverk i fylket har Fylkesmannen besluttet å prioritere kontroll av pukkverk i 2011. Kontrollen ved Dalen Sandtak & Transport AS inngår i disse kontrollene.

Kontrollene vil også danne grunnlag for å kartlegge hvilke pukkverk som automatisk omfattes av selvbærende krav i forurensningsforskriften kapittel 30 *Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel*.

Fylkesmannen viser til § 30-14 *Overgangsbestemmelser*, hvor det heter:

For eksisterende virksomheter som faller inn under virkeområdet i § 30-1 og som i dag ikke har tillatelse etter forurensningsloven § 11, eller som har tillatelse med lempeligere krav enn fastsatt i dette kapittelet, gjelder dette kapittelet fra 1.januar 2011.

Dalen Sandtak & Transport AS har i dag ikke egen utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Rogaland, og omfattes dermed automatisk av forurensningsforskriften kapittel 30.

Informasjon om virksomheten

Dalen Sandtak & Transport AS har siden 1960 drevet sandtak ved Dalavatnet. I tillegg har virksomheten nylig åpnet brudd for uttak og knusing av sprengstein på oversiden av Dalavegen, ca. 600m nordvest for sandtaket. Virksomheten har 3 ansatte, og drives av samme familie som også er nærmeste nabo til anlegget. Massene anvendes hovedsakelig til betongproduksjon ved Dalen Betong AS. Finmasser fra anlegget har vist seg godt egnet som tettingsmateriale i demninger, og benyttes også til veier i området. Virksomheten har dermed ikke problem med overskudd av finmasser.

Normal driftstid er mandag – fredag 07:00-15:30. I tillegg kjøres det i blant ut noe grus til betongproduksjon på lørdager.

Nærmeste bolig utenom eierne ligger ca. 400m fra anlegget. Virksomheten har ikke mottatt naboklager.

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets-lovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for bransjen virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Forskrift ombegrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1.6.2004, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 6.11.1976, med senere endringer.

- *Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)*, av 1.6.2004, med senere endringer.
- *Forskrift om gjenvinning og begrensning av avfall (avfallsforskriften)*, av 1.6.2004, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 6.12.1996, med senere endringer.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor Fylkesmannens forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Resultater fra kontrollen

Avvik 1: Virksomheten mangler internkontrollsystem for ytre miljø.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 4

Kommentarer:

Dalen Sandtak & Transport AS framviste en mal med oversikt over hva et internkontrollsystem skal inneholde, hadde ikke utarbeidet en internkontroll/HMS-håndbok gjeldende for virksomheten.

Virksomhetens kvalitetshåndbok er primært rettet mot produktkvalitet, og omhandler i svært begrenset grad forhold som gjelder helse, miljø- og sikkerhet.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) gjelder alle virksomheter med ansatte, og innebærer en plikt til å utarbeide et internkontrollsystem. Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. Til hjelp for å komme i gang med risikovurdering og utarbeiding av interkontrollsystemet overleverte Fylkesmannen et eksemplar av forskriften samt brosjyren *Kontroll med risiko gir gevinst* under kontrollen.

Skriftlig dokumentasjon etter internkontrollforskriften skal minst omfatte punktene angitt i § 5 annet ledd nr.4 til og med nr.8.

Avviket lukkes ved at:

Dalen Sandtak & Transport AS utarbeider og oversender Fylkesmannen en kopi av de deler av internkontrollsystemet som gjelder ytre miljø.

Avvik 2: Virksomhetens rutine for håndtering av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7), jf. avfallsforskriften kapittel 11

Kommentarer:

I virksomhetens kvalitetshåndbok er det oppgitt følgende vedrørende farlig avfall:

- Alle batterier skiftet ut fra maskiner blir levert Per Ivar Frøiland Agentur, Dir. Poulssonsgt. 4100 Jørpeland
- Oljeskift og filter blir utført på merkeverksted
- Spillolje blir lagret på 200 l tønne, og levert Eivind Seldal

Virksomheter som genererer farlig avfall skal ha en skriftlig rutine som beskriver hvordan dette avfallet skal håndteres, jf. kravene i avfallsforskriften kapittel 11. Punktene i kvalitetshåndboka referert ovenfor er ikke dekkende. En slik rutine skal:

- Gi en fullstendig oversikt over hvilke typer farlig avfall som oppstår på anlegget.
- Henvise til at farlig avfall skal leverest årlig (dersom mengden overstiger 1 kg). Kravet om levering til et lovlig mottak gjelder alle typer farlig avfall.
- Opplyse om at det ved levering av farlig avfall alltid skal fylles ut deklarasjonsskjema; ett skjema per type farlig avfall. Det er den bedriften hvor avfallet har oppstått som skal stå som avfallsprodusent. Den gule gjenparten av skjemaet må bedriften beholde.

Farlig avfall fra Dalen Sandtak & Transport AS lagres i låst container i sandtaket. Innholdet i containeren (bilde 1 og 2) er ikke merket med avfallstype, og det er heller ikke tydelig definerte områder for produkter og avfall.

Bilde 1.

Bilde 2.

Virksomheten kunne ikke gjøre rede for hvorvidt – eller hvordan - avfallet blir deklart.

Avviket lukkes ved at:

Dalen Sandtak & Transport AS oversender en oppdatert rutine for håndtering av farlig avfall. Rutinen må inneholde en oversikt over hvilke typer farlig avfall som oppstår på anlegget, og omtale av de viktigste kravene i avfallsforskriften, jf. avfallsforskriften §§ 11-5 (forsvarlig lagring), 11-8 (årlig levering til et lovlig mottak) og 11-12 (deklarerer).

Anmerkning 1: Oppbevaring av kjemikalier i nytt steinbrudd medfører risiko for grunnforurensning.

Fylkesmannen fant under befarung ved det nye steinbruddet på oversiden av veien flere veltede stålfat med innhold, samt at det var spor av oljeforurensning ved dieseltank. Dette er forhold som medfører fare for lekkasje av olje/kjemikalier til grunn (se bilde 3-6). Tilstanden vist på bildene er eksempler på forhold som naturlig ville inngå i en kartlegging av risiko mht ytre miljø. Vi forventer at virksomheten gjør nødvendige forebyggende tiltak for å hindre at grunnen i steinbruddet forurenses.

Bilde 3

Bilde 4

Bilde 5

Bilde 6

Andre forhold

Støy

I forbindelse etablering av nytt steinbrudd har Multiconsult AS utarbeidet støykart for virksomheten. Støykartet viser ikke overskridelser av støykrav.

Terrengforholdene ved sandtaket gir god støyskjerming, mens det nye steinbruddet ligger høyt i terrenget, og har et knuseverk som ikke er støyskjernet i alle retninger. Støy fra knuseverket vil være hørbar i store deler av turområdet ved Liarvatnet, men lang avstanden til de nærmeste fritidsboliger medfører at det likevel ikke er overskridelse av støykravene i forurensningsforskriften § 30-7.

Ved eventuelle naboklager på støy, eller ved en vesentlig utvidelse av driftstiden, må virksomheten gjennomføre nye støymålinger for å dokumentere at støykravene i § 30-7 overholdes.

Støv

Grusmassene i sandtaket inneholder så mye naturlig fuktighet at det kun forekommer en begrenset støvflukt i svært tørre perioder. En viss støvflukt må påregnes fra nytt steinbruddet, som i henhold til forurensningsforskriften § 30-4 skal gjennomføre støvdempende tiltak.

I og med avstanden fra steinbruddet til nærmeste nabo overskrider 500m, samtidig som det ikke forekommer naboklager på støv, pålegges ikke virksomheten å gjennomføre måling av støvnedfall, jf. § 30-9.

Utslipp til vann

Bilde 7

Virksomheten har ikke sedimenteringsbasseng, men det passerer en bekk/kanal gjennom sandtaket med utløp i Dalavatnet. Denne har selv i regnfulle perioder liten vannføring, da det meste av overflatevannet siger ned i den porøse grunnen. Mye av slammet vil sedimentere i kanalen, som ved befaringen hadde klart vann tross mye nedbør den siste tiden (bilde 7).

Forholdene på stedet tilsier at prøvetaking og analyse av utslippsvann ikke er relevant.

Vurdering av behov for egen utslippstillatelse

Kontrollen avdekket ikke forhold som Fylkesmannen anser som *særlige forhold* i henhold til forurensningsforskriften § 30-2.

Nye virksomheter som omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 30 skal sende melding til Fylkesmannen med opplysninger om virksomheten, jf. § 30-11. Meldeskjema er utlagt på Fylkesmannen sine hjemmesider under *Miljøvern* og *Skjemaer*. Fylkesmannen ønsker at også eksisterende virksomheten som omfattes av forskriften skal sende inn meldeskjema. Vi ber om at utfylt skjema oversendes Fylkesmannen, fortrinnsvis per e-post.